

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 45.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 9. november 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brævasnarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

9. árg.

Jóannes Patursson og óðalsgóðsið.

I »Forslag og Betenkingur, afgivet af den færøske Landhøvekommission, nedsat i Henhold til Lov af 13. Marts 1908,« sigur Jóannes bóndi á blaðsíðu 241 hesi kraftigu tækuorð viðvíkjandi tí føroyska óðals- og presta-góðsinum:

»... Man kan vistnok med Rette gaa videre og sige, at, naar Samfundets Vel kræver en Lov, der gør Indskrænkninger i Driften af Halvdelen af det færøske Jordegods, da bør denne Indskrænkning rigtigere omfatte alt Jordegods, altsaa foruden Kongsgods tillige Odels- og Præstegods. En yderligere Adgang til Ekspropriation af Kongsgodset end den, der indeholdes i nærværende Lovudkast, kan næppe tænkes at være til Samfundets Bedste, medmindre den tillige kommer til ogsaa at omfatte det øvrige Jordegods.»

Og nú gongur Jóannes bóndi um landið og nýtir allt sitt fantasi til at upposar Føroyingar við misvisandi og órættum uppástandum um, at jarðaumskipanin verður at taka, rána óðalsgóðsið og oyða allt hitt føroyska jarðarbrúkið.

Hvor skilir tilfikan mann?

Jóannes bóndi Patursson og føroyskt ella danskt stíri yvir teirra føroysku jorðini.

Nú liggur stýrið og ræðið yvir tí føroyska kongsgóðsinum í donskum embætismannahondum, amtmansins og fúrans.

Hetta vilja javnaðarmenn broyta, so stýrið yvir jorðini í Føroyum verður lagt í føroyskar fólkavaldar hendur.

Men tá ið javnaðarmenn logdu uppskot fram á ting um, at kongs- og prestagóðsið skuldi leggjast undir tingsins vald — og greiðast skuldi atkvøðu fyri tí — tá sat Jóannes bóndi. Greitt og tyðuligt gav hann tá til sjóndar, at hansara innstilling var imóti, at geva lögtinginum hægsta ræði yvir kongs- og prestagóðsinum.

Nú, tá ið talan er um, við jarðaumskipanini at flyta ræðið yvir jorðini heim til okkara við at seta tveir Føroyingar ímóti einum av Danum valdum manni í landbrúksráðið — eisini nú er J. Patursson ímóti og osir og villir fólk ímóti hesum stigi heim til okkara sjálvs við avgerðarrættinum.

Hvar er heimaræðis ella sjálv-

stýrshugsjón bóndans at finna?

I sínari støðu til jarðaumskipanina sýnir hann ikki 2% av hesari hugsjón.

Jóannes bóndi Paturssonar kol-svarta afturhaldsstøða í jarðar-viðurskiftinum ella hitt socialistiska framtakið?

Jóannes bóndi hevur á fundi og í blóðum rópað í ovursinni móti jarðareforminum, at hann er eitt socialistisk verk, og harvið heldur hann, at hann hevur sagt tað ringasta, ið sigast kann um jarðareformin.

Tað er rætt, at tað vóru socialistar, sum komu við uppskoti um at fáa viðgerðina av jarðarbrúksviðurskiftinum úr tí deyðavatni, hon var druknað í síðani 1908, tá ið hin viðgiltu kommissiónin var sett, men sum einki fekk av skafti uttan tveir tjúkkar hokur — og av hópi av snakki og nógvari skrift aleina gronkast ikki okkara land!

Tann av javnaðarmanna áðum setta nevnd greiddi ta sokallaði gráu bók av hondum.

Og nú skulu Føroyingar avgera, um hetta verk, ið er eitt sindur broytt, skal gerast til lóg og verða til hin stórsta stimbur fyri alt jarðarbrúkið, fyrst og fremst hin minna mannin, ella um tað skal fellast.

Skulu vit flyta ræði yvir jorðina heim til okkara?

Skulu vit við einum jarðafondi uppá 1—2 milliónir stuðla okkara jarðarbrúk?

Skulu vit gera tað lagaligt hjá tí minna manninum at fáa jorð og studning til velting, inngyrðing, dreining o. s. fr.?

Tey, ið hava hug at svara ja, stemma uppá P. M. Dam hin 11. november.

Arbeidsfelagar!

Fiskimenn og arbeidarar! nú stundar ímóti vali. Fyri okkum er tað ein alvorligur spurningur, hvar vit máa leggja alla orku okkara í at fáa okkara mann (javnaðar mannin) niður á Dana-ting, tað vil siga tann mann, sum kann umboða okkara interessur og hava høvi til at skipa fyri okkara vinnuvegum á sjóvi og landi, so at hvør einstaklingur má kunna siga, at hann fær breyð fyri sítt arbeiði.

Afturhaldsflokkarnir, samband og sjálvstýri, hava nú sitið og regerað í ca. 30 ár, hvar er úrslitið? Hvat hava teir gjørt fyri okkum fiskimenn og arbeidarar? Svárið blívur: lítið og einki.

Men so má ein spyrja: Hvat hava teir tá gjørt? Teir hava t. d. togast, tað er ikki longur síðan í heyst, at sýslumaðurin í Fuglafirði rósti sær av, at hann hevði drigið sjálvstýrisformannin úr einum horni av salinum aftur í annað o. s. fr.

Er tað ikki syrgjálgt, at hesir menn skulu verða valdir bæði á Føroya og Dana-ting eftir ár. Og fylgjarnar eru har eftir (kun en sorgelig Forfatning), hvar tann kolsvartasta konservatismi og egoismi hevur verið harri á borgum, og alt sum eitur radikalisma og sosialisma hevur verið kóvt niður.

Arbeidsfelagar! latið okkum allir sum ein, maður og kvinna, standa saman um javnaðarmanna rörluna, tað einasta sum kann verða okkum og okkara fíðilandi til frama, og tað sum kann lyfta okkum upp úr tí vesaldómi, sum afturhaldið (samband og sjálvstýri) hava fort okkum í, teir aleina eiga æruna fyri skilið.

Kann ein fiskari ella ein landarbeidari rópa hurra fyri hesum flokkum? Hævar nakar av arbeidaraklassanum ráð at spæla so flottur, at hann kann geva hesum flokkum sína stemmu á valdegnum? Svárið blívur nei!

Hygg yvir um hav til Íslands, Noreg, Svøríki, Danmark og aðra staðir kring um heimn, hvussu arbeidarafólkið fylkist um javnaðarmannarörluna. Teir vita sum er, at sosialisman einans eigur æruna fyri, at livikor teirra eru so góð, sum tilfellið er nú.

Hví skulu vit allíð vera fleiri mannsaldrar aftaná aðrar tjóðir? Hví skulu vit lata okkum rura í blund av afturhaldinum?

Arbeidsfelagar! Latið okkum sýna við valborðið hin 11. nov. til fólkatingið og í januar næsta ár til lögtingið, at arbeidaraklassin er vaknaður, sýn tað við at seta orv á strong og reka frælsi, javnað og bróðurskap í staðin. Latið tað verða arbeidaranna mál.

Johannes Clementsen,
fiskimaður.

**Maður av húsi
at velja
javnaðarmannin
P. M. Dam!**

Telegram

til

„Føroya Social-Demokrat“.

København, den 5. November 1935.

I Dag tiltraadte det nye Ministerium: Statsminister Th. Stauning, Udenrigsminister P. Munch, Finansminister H. P. Hansen, Justitsminister K. Steincke, Indenrigsminister Bertel Dahlgaard, Landbrugsminister Kr. Boarding, Forsvarsminister Alsing Andersen, Socialminister Ludvig Christensen, Handelsminister Johannes Kjærboel, Minister for offentlige Arbejder N. Fisker, Undervisningsminister Jørgen Jørgensen (De Radikales Formand), Kirkeminister Johannes Hansen (hidtil Lærer i Brande, Lands-tingsmand). De 6 sidstnævnte er nyudnævnte.

Hverja leið ganga okkara frændir og grannar?

Sterkari og hvassari í hvørjum turnar afturhaldshugsjónin, konservatismi, saman við fram-burðshugsjónini, socialismuni. Men fyri hvønn dystin gongur hin socialistiska hugsjónin og leiðin tyðiligari og meiri munamiknið av við sigurin.

I Danmark vildi afturhaldið, vinstra við sínum avleggara L. S. og høgna, gera av við socialismuna. Tað royndi við øllum vápnum at upposar fólkíð, særliga hin vinnandi flokkinn, arbeidarar og húsmenn. Men henda royndin fekk sín harða og skarpa dóm. Við valborði fekk socialismi slak 100.000 nýggjar stemmur, meðan vinstra bleiv knasað og gekk yvir 80.000 stemmur aftur og høgna misti mann.

Hitt danska fólkíð, serliga hin minnimenta fjöldin, mótmælti afturhaldinum og fylktist inná ta socialistisku leiðina.

I Svøríki hevur fjöldin tikið somu støðu: fordómt afturhaldið og fylkst meir og meir inn á ta socialistisku leiðina.

I Noregi hevur socialismi gingið eina sigursgongd tey seinastu árin, sum landið ikki veit um at siga fyri nakran flokk áður í landsins søgu.

Arbeidarafjöldin sópaði eldhugað afturhaldið av pallinum og setti javnaðarmenn til stýrið.

I Íslandi vunnu javnaðarmenn ein tilfikan sigur seinast, at teir stigu frá 5 til 10 menn á Altingi og finga mann í ríkisstjórnina.

Føroya arbeidsmenn og fiskimenn, Føroya fólk, nú er stund at fylgja frændunum og grannunum í norðanlondum og skúgva

afturhaldið til vikis og seta socialistiska hugsjónina í háseti! Velji P. M. D A M hin 11. november!

Føroya minnimenta fjöld!

Hvussu gera tíkir kammeratar og klassafelagar í okkara grannalondum, tá ið teir vilja verja sín rætt og berjast fyri betri korum og fullum rætti?

Teir ganga saman í fakfeløg, arbeidsmannafeløg.

Hesi felögin ganga so aftur saman í eitt meginfelag fyri alt landið.

Henda soleiðis fylkta og samlaða fjöld stendur so í politiskum felagsskapi við javnaðarmenn.

Samdir og heitir ganga tíkir útlendsku kammeratar til val fyri at seta arbeidara fjoldarinnar einasta sanna politikk, socialismuna, til landsins stýri.

Arbeidari og fiskimaður, tú Føroya minnimenta fjöld.

Ger sum tíkir kammeratar í grannalondunum! Skúgva afturhaldið frá ræðinum, lat tað ikki longur sleppa at svíkja ella lata vera at rokja tínar interessur.

Ger tína skyldu ímóti ter sjálvum og tínum kammeratunum og stemmað uppá javnaðarmannin **P. M. Dam.**

**Fiskimenn og arbeidarar
velja
javnaðarmannin!**